

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Undantag från sekretess för vissa beslut som rör stöd vid korttidsarbete (promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

I sak anges förslaget innebära att sekretess inte ska gälla beslut om stöd i ärende enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen. Förslaget innebär att offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) ändras. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen anges följande. Den 7 april 2020 trädde ett nytt system för stöd vid korttidsarbete i kraft (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199). Systemet är ett komplement till det tidigare systemet¹. Stöd enligt det nya systemet kan lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete. Det nya systemet gäller för tid fr.o.m. den 16 mars 2020. Stödet administreras av Tillväxtverket och lämnas efter att verket beslutat om godkännande för stöd. Ett godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,
2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,
3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och
4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Stödperioden är begränsad till sex månader i följd med möjlighet tillförlängning i ytterligare tre månader. Vidare anges att med anledning av utbrottet av covid-19 har många företag fått sådana tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som är en av förutsättningarna för att en arbetsgivare ska kunna godkännas av Tillväxtverket för stöd vid korttidsarbete. Stödet, som finansieras av

¹ I remissen beskrivs också ett tidigare system, som beslutades 2014 och administrerades av Skatteverket.

allmänna medel, kan omfatta stora belopp per företag. Enligt Finansdepartementets senaste prognos kommer 43 miljarder kronor att betalas ut i stöd vid korttidsarbete under 2020. Det anges därför finnas ett tydligt behov av att allmänheten och massmedierna ges möjlighet till insyn i och granskning av hur lagen om stöd vid korttidsarbete tillämpas och i handläggningen av ärenden om stöd vid korttidsarbete, vilket även framhölls i samband med införandet av lagen om stöd vid korttidsarbete (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.17.6.11). Vidare anges att det enligt den prövning som har gjorts i rättstillämpningen inte är möjligt att få insyn i hur regleringen om stöd vid korttidsarbete tillämpas av myndigheterna i enskilda ärenden. Det berättigade behovet av insyn kan således inte tillgodoses i dessa ärenden, vilket också har lyfts fram i den allmänna debatten. Slutsatsen anges därför vara att det behövs ett undantag från den sekretess enligt 28 kap. 12 § OSL som gäller för uppgift om en enskilds affärs- och drifförhållanden i ärenden enligt regleringen om stöd vid korttidsarbete.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i konsekvensutredningen att alternativet till förslaget är att låta nuvarande sekretessreglering kvarstå oförändrad. Det anges att detta skulle innebära att allmänheten inte kan granska hur korttidsstödet tillämpas, vilket skulle skada legitimiteten för stödet som kan omfatta stora belopp per företag och beräknas kosta staten 43 miljarder kronor under 2020.

Regelrådet gör följande bedömning. Det anges att det enda alternativet till förslaget skulle vara att låta befintlig reglering kvarstå oförändrad, såvitt Regelrådet kan förstå utan ytterligare åtgärd. Detta är enligt Regelrådets uppfattning inte nödvändigtvis fallet. En möjlig alternativ lösning som skulle medföra utökad insyn i ärendehanteringens utan att generellt häva sekretess skulle kunna vara att inrätta någon form av insynsråd med bred partsrepresentation vid den handläggande myndigheten. Rådets ledamöter skulle kunna ta del av information i enskilda ärenden utan att det därigenom blev offentligt för allmänheten. En sådan lösning skulle kunna innebära för- och nackdelar för berörda, inklusive men inte begränsat till företag som mottar stöd. Det är inte uteslutet att det skulle kunna finnas ytterligare något alternativ även utöver detta. Sammantaget finner Regelrådet att det inte är tillräckligt väl beskrivet av vilket skäl som det enbart skulle finnas ett sätt att tillgodose syftet. Däremot finns det tillräcklig information om hur förslagsställaren bedömer konsekvenserna av att ingen åtgärd vidtas.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten. På annan plats i promemorian ställs regeländringen i relation till EU-rättsliga bestämmelser om dataskydd och personuppgifter².

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

² Här avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i remissen att det är viktigt att de föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagstiftningen kan träda i kraft så snart som möjligt för att möjliggöra för allmänheten att få insyn i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Författningsändringarna bör därför enligt förslagsställaren träda i kraft den 1 juli 2021. Det anges att detta även bör gälla de beslut som Tillväxtverket fattat innan författningsändringarna trätt i kraft, vilket blir följderna om några särskilda övergångsbestämmelser inte införs. Det saknas således anledning att införa särskilda övergångsbestämmelser, enligt förslagsställaren. Inget anges om behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. De överväganden som ligger bakom valet av tidpunkt för ikraftträdande framgår. Däremot är det en brist att inget anges om behovet av informationsinsatser.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Inget anges i konsekvensutredningen om företagens antal, bransch och storlek.

Regelrådet gör följande bedömning. En konsekvensutredning till ett förslag som bedöms ge effekter av betydelse för företag ska innehålla en beskrivning av de berörda företagen. Det aktuella förslaget kan, såvitt Regelrådet förstår, ge effekter av betydelse för företag. Förutsättningarna i ärendet gör det klart att det inte är möjligt att ge information om enskilda företag idag. Däremot är det inte tydligt vilka hinder som finns för en generell beskrivning av de företag som i princip är berättigade till stödet. Skulle detta gälla alla företag som uppfyller kriterierna hade detta kunnat anges. Avsaknaden av information är en brist.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och verksamhet bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Inget anges om förslagets påverkan på företags tidsåtgång, kostnader och verksamhet.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner det svårt att se att förslaget skulle medföra någon väsentlig påverkan på företags tidsåtgång och kostnader. Det skulle, om förslaget påverkar den relativa konkurrenskraften negativt hos företag som har fått stöd, kunna vara förknippat med verksamhetspåverkan och förlorade intäkter. Att sådan information helt saknas är därför en brist.

Regelrådet finner att avsaknaden av information om påverkan på berörda företags tidsåtgång och kostnader är godtagbar givet förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i konsekvensutredningen att förslaget innebär en rimlig avvägning mellan enskilda arbetsgivares intresse av sekretesskydd och intresset av insyn. Det kan utläsas av Tillväxtverkets beslut om godkännande för stöd vid korttidsarbete om myndigheten bedömt att en

arbetsgivare har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Att sådana uppgifter blir offentliga kan potentiellt vara till skada för företaget, vilket dock bedöms vara en godtagbar konsekvens av förslaget med hänsyn till insynsintresset. Det anges också att det inte är ovanligt att beslut om olika statliga stöd till företag av insynsskäl är offentliga, det gäller t.ex. för beslut om omställningsstöd och beslut om återkrav av omställningsstöd.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår inte på vilket sätt som förslagsställaren bedömer att information om att ett företag har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter skulle kunna vara skadligt för företaget. Såvitt Regelrådet kan förstå skulle en sådan information kunna gynna företagets konkurrenter, vilket skulle innebära en påverkan på konkurrensförhållandena för företaget. Regelrådet noterar det som anges om att det förekommer att andra beslut av liknande karaktär blir offentliga. Att detta är fallet innebär emellertid inte att det har blivit belagt att förslagets påverkan på konkurrensförhållanden saknar betydelse. Påverkan kan fortfarande vara sådan att den har betydelse och det saknas information för att avgöra hur stor en sådan betydelse skulle vara. Det kan också noteras att det här skulle bli en retroaktiv tillämpning, vilket innebär att information avseende företag kan bli behandlad på ett annat sätt än företagen kände till när de ansökte om stödet. Det är inte tydligt i vilken utsträckning denna situation är jämförbar med hur företag påverkas av att information om stödmottagare är offentlig för andra stöd. Sammantaget finner Regelrådet att beskrivningen är otillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner att eftersom beskrivningen av konsekvenser för berörda företag överlag inte kan anses särskilt tydlig är det svårt att på förhand utesluta att påverkan i andra avseenden skulle kunna finnas. Avsaknaden av information är därmed en brist.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet konstaterar att det går att sluta sig till att det inte har tagits några särskilda hänsyn till små företag. Det är oklart vilken betydelse detta kan ha. Om det skulle vara fallet att förslaget kan ge en negativ effekt för stödmottagande företags relativa konkurrenskraft, är det inte uteslutet att en sådan försämring skulle kunna ha en relativt sett större betydelse för små företag. Det borde i alla händelser ha funnits en beskrivning av hur förslagsställaren ser på frågan.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att redovisningen i några avseenden håller tillräcklig kvalitet. När det gäller möjliga effekter för företag har emellertid dessa inte beskrivits tillräckligt tydligt.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 december 2020.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Annika Bergman, Hans Peter Larsson, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande